

Integriteitcode raadsleden gemeente Tilburg 2022

Paragraaf I Algemene bepalingen

Artikel 1. Algemene bepaling

1. De gedragscode geldt voor alle raadsleden, burgerraadsleden en fractie-ondersteuners, maar richt zich ook tot de gemeenteraad als geheel. Burgerraadsleden en fractie-ondersteuners hebben geen mandaat van de kiezers, maar zijn door hun positie als ondersteuner van de fractie wel gebonden aan de bepalingen in deze gedragscode. Fractie-ondersteuners tekenen een integriteitsverklaring bij hun aanstelling.
2. In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in het presidium.
3. De gedragscode is openbaar en via internet beschikbaar.
4. De raadsleden, burgerraadsleden en fractie-ondersteuners ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de gedragscode.

Paragraaf II Voorkomen van belangenverstrengeling

Artikel 2. Andere functies en nevenfuncties

1. Het (burger)raadslid levert conform artikel 12 GW de griffier de informatie aan over de (neven)functies die openbaar gemaakt moeten worden bij aanvang van het raadslidmaatschap, dan wel binnen één maand na aanvaarding van de (neven)functie en geeft hem de wijzigingen daarin door.
2. De informatie betreft in ieder geval de omschrijving van de (neven)functie, de organisatie voor wie de (neven)functie wordt verricht, of het al dan niet een (neven)functie betreft uit hoofde van het raadslidmaatschap en of de (neven)functie bezoldigd of onbezoldigd is.
3. De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Paragraaf III Informatie

Artikel 3. Informatie

1. Het (burger)raadslid gaat zorgvuldig en correct om met de informatie waarover hij uit hoofde van het raadslidmaatschap over beschikt en zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie veilig wordt bewaard.
2. Het (burger)raadslid maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen (nog) niet openbare informatie.

Paragraaf IV Geschenken, faciliteiten, diensten, excursies, evenementen en buitenlandse reizen op uitnodiging van derden

Artikel 4. Aannemen van geschenken.

1. Een (burger)raadslid en/of de fractieondersteuner accepteert en biedt geen geschenken, faciliteiten en diensten als zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
2. Het (burger)raadslid en/of de fractieondersteuner kan, tenzij het eerste lid van toepassing is, incidentele geschenken die een geschatte waarde van € 50 of minder vertegenwoordigen, behouden.
3. Geschenken die het (burger)raadslid uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen worden, indien zij niet worden teruggestuurd, geregistreerd en eigendom van de gemeente.
4. De griffier legt een register aan van de geschenken met een geschatte hogere waarde dan € 50. In het register is aangegeven welke bestemming de gemeente hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
5. Geschenken worden niet op het huisadres ontvangen.

Artikel 5. Deelname van excursies

1. Deelname aan excursies en evenementen uit hoofde van het raadslidmaatschap voor rekening van anderen dan de gemeente maakt het raadslid openbaar binnen één week nadat de excursie, dan wel het evenement heeft plaatsgevonden. Hij maakt daarbij in ieder geval openbaar wie deze kosten voor zijn/hun rekening heeft/hebben genomen.
2. De informatie is via internet beschikbaar.

Artikel 6. Reizen buitenland

1. Een raadslid die het voornemen heeft uit hoofd van zijn functie een buitenlands reis te maken heeft vooraf toestemming nodig van het presidium.
2. Hij meldt in ieder geval wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse reis is en wat daarvan de kosten waren.
3. De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Paragraaf V Gebruik van voorzieningen van de gemeente

Artikel 7. Administratie

1. de fractie regelt zijn administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij de gemeente.
2. Het raadslid verantwoordt zich over zijn gebruik van de voorzieningen volgens de in het eerste lid vastgelegde regels en procedures.

Artikel 8. Declaraties

1. Een raadslid declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
2. Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde administratieve procedure. De controle op de declaraties ligt bij de fractievoorzitter en de griffier.
3. Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe vastgesteld formulier. Bij het formulier worden betalingsbewijzen en / of originele nota's toegevoegd.
4. De griffier is verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling en registratie van declaraties.
5. In geval van twijfel over een declaratie wordt deze voorgelegd aan de burgemeester.

Artikel 9. Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

1. Gebruik van voorzieningen en eigendommen van de gemeente ten eigen bate of ten bate van derden is, tenzij dit wettelijk is geregeld, niet toegestaan.
2. Raadsleden en burgerraadsleden ontvangen op basis van een bruikleenovereenkomst, voor zakelijk gebruik, een laptop (met toebehoren).

Paragraaf VI Uitvoering gedragscode

Artikel 10. Uitvoering

Op voorstel van de burgemeester maakt gemeenteraad afspraken over de navolgende onderwerpen:

- a. de periodieke bespreking van het onderwerp integriteit in zijn algemeenheid en van de gedragscode in het bijzonder om daarmee een collectief norm te ontwikkelen.
- b. het houden van een moreel beraad; waarmee het mogelijk is om het gedrag/handelen van een raadslid te bespreken.
- c. de aanwijzing van contactpersonen of aanspreekpunten integriteit;
- d. de processtappen die worden gevolgd ingeval van een vermoeden van een integriteitschending door een raadsleden van de gemeente;

Artikel 11. Slotbepaling

1. Deze gedragscode treedt in werking met ingang van de dag waarop deze is vastgesteld en kan worden aangehaald als de Gedragscode integriteit raadsleden gemeente Tilburg 2022.

Toelichting algemeen

Introductie

Goed bestuur is integer bestuur! Daarmee is integriteit niet alleen een verantwoordelijkheid van het raadslid maar een gezamenlijk belang dat de gehele raad en iedereen die bij het werk van de raad betrokken is aangaat (waaronder ook fractieondersteuners en burgerraadsleden). Deze gedragscode richt zich daarom zowel op de individuele raadsleden als op het bestuursorgaan gemeenteraad. Ons lokale democratie en de democratische processen kunnen niet zonder een integere gemeenteraad en integere raadsleden.

Integriteit van raadsleden verwijst naar de zorgvuldigheid die raadsleden moeten hebben bij het invullen van hun rol. Dat betekent dat ze de verantwoordelijkheid nemen die met de functie van raadslid samenhangt. Ze zijn bereid verantwoording af te leggen, aan collega-raadsleden en bovenal aan de burger.

In een democratische rechtstaat hoort iedereen zich te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Dat geldt zeker voor de raadsleden die (mede) verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels. Deze plicht is voor de raadsleden allereerst neergelegd in de eed of gelofte die de raadsleden bij de start van hun ambt afleggen: hij/zij zweert/beloofd getrouw te zullen zijn aan de Grondwet, de wetten te zullen nakomen en zijn/haar plichten die uit het politieke ambt voortvloeien naar eer en geweten te zullen vervullen.

De gemeenteraad stelt zowel voor de eigen leden, als voor het college van burgemeester en wethouders, een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de Gemeentewet. De gedragscode is daarmee een richtsnoer voor het handelen van individuele raadsleden en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur.

Veel bepalingen zijn gelijk voor de leden van de gemeenteraad en het college. Maar er zijn ook verschillen, die hebben te maken met de staatsrechtelijke posities, bevoegdheden en de geldende wettelijke (integriteits)regels. De gemeenteraad is immers een politiek orgaan. Daar worden specifieke of (partij-) politieke belangen ingebracht voor het algemeen belang van de gemeente. Raadsleden krijgen op basis van de gemeentewet en grondwet het mandaat van hun kiezers en de gedragscode dient de vervulling van het kiezersmandaat te ondersteunen. Het handelen van het college en zijn leden staat ten dienste van de gemeente. Aan het college worden ook in de gedragscode bijzondere eisen gesteld om optimale openheid en controleerbaarheid mogelijk te maken.

De gedragscode voor raadsleden bevat in aanvulling op wettelijke regels gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van het handelen van raadsleden en van de besluitvorming over en de naleving van de normen vergroten. De gedragscode vormt hiermee een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies.

Een gedragscode heeft dus niet de juridische status van een verordening maar is een vorm van zelfregels. Regels die in gezamenlijkheid door de gemeenteraad zijn opgesteld en zijn vastgesteld. In dit licht moeten de regels in deze gedragscode worden gezien. Toch maken zelfregels de gedragscode niet vrijblijvend. De individuele raadsleden kunnen worden aangesproken op het niet naleven van de regels. Het niet naleven van de gedragscode kan dus een onderdeel worden van politiek debat. De gedragscode biedt raadsleden een handvat om andere raadsleden aan te spreken op hun gedrag en hieruit wellicht (politieke) consequenties te trekken.

Integriteit is een thema dat betekenis krijgt in het handelen. Een gedragscode dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet het handelen van raadsleden regelmatig onderwerp van gesprek zijn, juist ook onderling. Het beste kan de gedragscode worden besproken in de vorm van een moreel beraad. Integriteit is uiteindelijk niet in regels te vangen. In de woorden van de schrijver C.S. Lewis gaat het om 'doing the right thing, even when no one is watching'.

Raadsleden hebben vanzelfsprekend een voorbeeldfunctie. Het ambt van gemeenteraadslid wordt verricht in een glazen huis, met de burger en media als toeschouwer en scheidsrechter. Waarbij in de huidige digitale wereld er een steeds dunnere scheidslijn is tussen het raadswerk en privé. Daarom is het in ieder geval het downloaden of verspreiden van pornografische, racistische, discriminerende, beledigende, aanstootgevende of (seksueel) intimiderende teksten en afbeeldingen, of het versturen van berichten die (kunnen) aanzetten tot haat en/of geweld uit den boze.

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met burgers en organisaties, tussen raadsleden onderling, tussen raadsleden en collegeleden, tussen raadsleden en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van belang. In de omgang met burgers, ambtenaren, externe partijen en andere raadsleden wordt van raadsleden correct, fatsoenlijk, en respectvol gedrag verwacht dat vrij is van ongewenste omgangsvormen en grensoverschrijdend en (seksueel) intimiderend gedrag zoals hinderlijk gedrag, intimidatie, dubbelzinnige opmerkingen, handtastelijkheden, agressie, pesten en discriminatie.

Ten slotte: om de volksvertegenwoordigende rol goed uit te voeren functioneren raadsleden vaak in diverse (boven)lokale netwerken. Ze zijn naast raadslid ook onderdeel van de samenleving en de netwerken die in deze samenleving bestaan. Deze netwerken dragen bij aan het geworteld zijn van de raadsleden. Tegelijkertijd ontstaat hierdoor het risico dat raadsleden vanuit het gevoel van sympathie en loyaliteit, de belangen van de eigen netwerken vooropstellen ten koste van het algemeen belang. De schijn van oneigenlijke beïnvloeding kan snel gewekt zijn. Dit maakt duidelijk dat het nadenken over de eigen integriteit verder gaat dan het beoordelen van individuele handelingen. Het vraagt ook dat raadsleden zich bewust zijn dat zij altijd verbonden zijn met professionele en persoonlijke netwerken. En dat deze netwerken 'onbewust' een invloed kunnen hebben op de keuzes en acties van de raadsleden, die mogelijk tot een schending leiden. Dit risico van 'netwerkcorruptie' kan de integriteit en de kwaliteit van het lokaal bestuur onder druk zetten.